

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ten, Johan Swensson Berg och Jungfru, Do-
rothea Elisabeth Schmidten.

Kundgörelser.

I Staden Kongålf kommer den 2 Junii genom offentligt utrop til den mestbjudande at försäljas, et wester i Staden at sjösidan, ej långt ifrån Tullen, nästledet är å nys upbyggd men ännu oinredt hus, bestående, utom källaren, af tvåanne wåningar, och 8 rum i hwarje wåning, jämte en ausentlig wind, samt en nära til huset upbyggd beqwäm material-bod, och åtskillige til innanredningen tjenlige materialier.

Hos Herrar Robert, John och Benjamin Hall finnes til köps nyligen inkommet Angelst köt, smör och ost.

Hos Herr And. Barthengren likaledes nyligen inkommet, och på Norköpings stål-qwar-nar malet, hwete-mjöl, bårre och sämre, jäm-wäl et litet parti orökat malt, af bästa sorten.

Inom 14 dagar torde Skepparen Friedrich Berg wara segelsfärdig härifrån til Stockholm: om någon tåckes sicksa waror med honom, an-måle den sig hos Herr Joh. Hinr. Olisch.

Hos Herr Swen Schale finnes godt Hols-stens stoppel-smör til köps.

Hos Hofflagaren Bolm står en lätt wagn för 4 personer, och en chaise på remar för en person, samt et par spröt-kärre-hjul, til salu: jäm-wäl en wagnbod, emot skällig hyra.

* * * *

Bihang

af

Östheborgska Magasinet.

Lördagen, den 4 Junii, 1763.

Tankar om Scholor, med berättelse om
tillståndet i Warbergs.

Efter widtaget bruk i flera städer, framlägges här en liten berättelse om de barn och yng-lingar, som wid slutet af förledet är bivoistat förenämde Schola.

Deffe woro til antalet 39. Rector unders-wisar 18, nämligen i högste classen 6, och i den andre 12. Collega har 21 Lärjungar, näm-ligen i öfre classen 17, och i den nedre 4. I anseende til ålder, finnas i Scholan af 15 år och däröfwer 12, mellan 12 och 15 år 23, min-derårige 4. Til stånd och wilkor äro 7 Prestes-barn, och 13 Borgare-barn; af Stånds-per-soner födde 12, af Under-officerare och Solda-ter 2, af Bönder 4, och af Torpare 1. Här-ibland

ibland äro från Staden 23, från landet Fring om Staden 7, från Laholm 1, från Kinds Hårad i annat Lån 5, och från annat Stift utomdes 3. Af desse 39 Scholapiltar underhållas 3 til 4 med kost dagar, til wederbörande Inwånarens heder, som i alla tider bidraget til fattige lärlingars underhåll.

Om 9 bland alle 39 lemna studierna, och utwälja annat lefnadsätt, är likwål antalet af wåre Scholapiltar kanske för stort, efter utseende, så wida en lika mängd utmärker de öfriga smärre lärohusen i Riket. Jag sågnar mig öfwer deras förökelse; men då jag tänker på deras öde, hwilkas födekröf boken är och waret, wet jag icke, huruwida min sågnad är grunndelig.

Det är sant, at en Scholapilt är hos oss et ämne för almån kärlek. De qwickare och flitigare äro kände och hedrade: de blifwa och upmuntrade med små prämier, som en nådig Öfwerhet består. Ja, den dagen, då examen sker, är likasom en Stadens högtid. Wåre små Läsare skola då ej ångslas, utan likasom triumphera. Magistrat, Handlande och de hederliga re Handtwerkare blifwa dagen förut högtideligen budne, at insinna sig wid förhöret. Trompeterna gifwa wid samlingen genljud i hela Staden, och utblåsa mot aftonen wår almåne glädje. Det är wåra barns hedersdag: man gör sig underåttad om deras styrka, och de blifwa offentliggen tackade för flit och sedighet. Detta allt är wål gjordt, och jag wil ej, at den

war

wanans bortläggges; likwål är jag förlagen med wåra små ämnen.

Nationen har orsak, at anse många tjensteskare för en last; och jag ser ingen mögelighet, at föda hälften af wåre lärdoms idkare, om samma proportion hålles i andra Scholor. Skulle det ej låta sig göra, at få upfostringswerket mera lämpat til näringsfången? Skulle icke en Språk- och Räkneästare wara nödwändig för wår ungdom i Stapelstäder? Men hwar med skal han lönas? och hwartil skal han besfordras?

Hos oss har ingen Handlande taget någon yngling ur Scholan, at upammas til handel, om des icke waret en son eller nära slågtinge. Man underhåller imedletid iglar både i Amsterdam och Lübeck; och där se wi kanhända frukten.

Med synnerlig sågnad hörde jag här om dagen en Scholagosse berättat, huru Präceptor haft honom och des kamerater til hjelp i trågård, at ympa fruktstammar: öfningen är utan twifwel nyttig för dem, som komma en gång at blifwa Prester på landet; och en grundelig undervisning om plantager skulle otroligen tjena Fäderneslandet, om de studerande fingo under sina lekestunder, lära handelaget, och fatta således smak för wetenskapen.

Sår jag med allas goda minne gå något längre; och til en början litet ifrån mit ämne? Det förstås utan swårighet, och tiden säger så til, at ungdomen snart utwäljer mera båtande

grål. Föräldrar äro nog uplyste, för at fröfalla sina barn ifrån en möglad och död Latin, som nu mera bekommer flere magar allför illa. De se redan in, at heder följer myntet; och at lärdom är en swag valuta, då contanter ej räcka til. Jag wil ej fördjupa mig i wår almånas willerwalla, mindre tala om lärda köpenckaper: hwar och en medgifwer, at studerande sätta sina penningar ut på et ej mindre lågt, än långt interesse. Men det angår icke mig: får jag icke sluta i dag med en historia? Min dräng, en nyh upwuxen ungdom, gick om Söndags eftermiddagarne til Kläckaren, där han lärde för borgeligaste pris at skrifwa: gaf sig därpå til Onshala, för på fiskeri, och blef sjöwan: om wintren lärde han på lediga stunder at räkna: sedan gjorde han några sjöresor, som Matros; och lärde Navigation på det tjockaste wiset. Kort efter köpte han hälften i en båt, som han nu förer, och förtjenar wida mer, än min Comminister. Ingen kan afundas på sådan lycka; men jag harmas, at andre, efter en plågsam ungdom, med hela sin lärda tillrustning, ej hafwa brödd.

Med allt detta wille jag at Handwerks-husen ned wåre läsande ynglingar, eller förena Scholor och werkstäder. Det äro egentligen de så kallade ofria konster, som hafwa söda i alla länder, och deras idkare bästa frihet i werlden, om de ej af oförsigtighet binda sig sjelfwe. Men jag besinnar mig på mit förslag til nästa wecka.

A. S.

Swad

Swad nytt i Staden?

Korta Stads-nyheter.

Götheborgscka Wexel-priset.

Onsdagen, den 1 Junii,

London	- -	82	- -	Dal. R:mt.
Amsterdam	-	79	dub. usf.	M: f R:mt.
Hamburg	- -	79½	- -	M: f R:mt.

Ankomne äro Skepparne Andrew Andersson ifrån Kinghorn med barlast, John Mac Cowen ifrån Newry med victualie-waror, Thomas Jameson ifrån Borrowsternes med stenkol, Georg Fothergill ifrån Newcastle med stenkol och ost, John MacLeod ifrån Islescoal med barlast, John Mac Mallan ifrån Grenock med dito, Alexander Brown ifrån Banff med dito, John Brown ifrån Liet med stenkol, och Samuel Kaastrup ifrån Arendal med barlast.

Utgångne äro Skepparne John Massingham til Angeland, William Graham til Pert, Georg Kerr til Berwick, Alexander Ferguson til Islesofman, Andrew Andersson til Nybrock, John Brown til Liet, och Thomas Jameson til Borrowsternes med järn och bräder.

Helfin-dr. Den 6 Maji gingo härigenom Skepparne Swen Kihlman den yngre, och Pet. Holm

Holm ifrån St. Ubes och Cagliari till Stock-
holm med salt, Johan Langenberg och Ebbe
Anderssen ifrån Köpenhamn till Gøtheborg med
barlast, Jan Michelsen ifrån Wæsterwik till Li-
worno med bräder.

Små Kyrko-tidningar.

Prosten och Kyrkoherden i Starckårr, Herr
Daniel Poppelman, är den 30 förledne Maj
med döden afgången.

I Svenska Församlingen äro ifrån den 26
Maj till den 2 dennes födde 4 Gossar och 2 Flic-
ke-barn: Wigde Tunnebindare-Gefällen, Isaac
Samelius, och Pigan, Maria Andersdotter:
Döde Fru Dorothea Otterdahl, född Matt-
sen, af barnsbörd, Enkan, Maria Sahlström,
78 år gammal, af ålderdom, Båtsmans-En-
kan, Catharina Tengman, af lungfot, Enkan,
Greta Lundgren, af hetfig feber, och 5 barn af
Koppor och slag.

I Tyska Församlingen döde Silkesspinner-
skan Hellwell, ifrån Demmin, och Ynglingen,
Andreas Reus, samt Anna Christina Möller.

I Kronhus = Församlingen födde 4 barn:
Wigde Volontairen, Jonas Dyrcks och Jung-
fru, Andrea Stare, Båtekarlen, Lars Wen-
nerberg, och Pigan, Elin Lindahl, Sjömannen,
Olaf Bliij, och Enkan, Ingeborg Herström,
Soldaten, Johan Kandiser och Pigan, Kerstin
Åsbom, dito Lars Gref och Ingrid Swensdot-
ter, dito Hindrich Jansson och Enkan, Helena
Lund:

Lund: Döde affsedade Föraren, Lars Lunds-
berg, 73 år gammal, Corporalen, Erik Dahls-
ström, Soldaterna Lars Hallström, Peter Ros-
sengren, Enar Schogberg, Bryngel Bredberg
och Pehr Wärman, af håll och styng, hetfig fe-
ber och colique, jämte 3 barn, af Koppor och slag.

Rundgårdelser.

Som Stadens äldste äro sinnade, at i år lå-
ta upföra någon del af de tiltänkta bygnader
för Garnisonen, på tomterne, som af Hr. Con-
ducteuren Carlberg äro inköpte; ty warder så-
dant å nys behörigen kundgjordt, at hurtige och
tiltagne mån, eller så kallade Entrepreneurer,
må kunna wid utbudningen, som sker uti Her-
rar äldstas rum, på Stads-huset den 13 den-
nes kl. 11 f. m. sig infinna, och sina anbud
göra. Dewis och Deseinen til denna bygnad
kan förut beses hos Handelsmannen Herr Nils
Lundwall.

Likaledes gifwes tillkänna, at flera lotter uti
dessa tilåmnade bygnader ännu kunna hos Her-
rar Lundwall, Otterdahl, Jungberg och Åhren-
berg erhållas, hwarom uti Bihanget under N:o
19 är förmålt.

Sille-fiskeriet i Maj-Biken, beläget på La-
dugårds ågor; imellan Herr Fred. Edutins och
Herr Swen Fr. Swenssons anlagda fiskerier,
kommer den 21 dennes på Auktions-Kamaren
at försäljas, tillika med åbygnad af bodar och
hus, jämte några därtill hörande Inventarier
per

persedlar, hwaruppå specification wid Auctions Kamaren finnes.

På det nyligen anlagda glasbruket sjuder ar betet å nya; hwarpå klara bewis lemnas hos Jan Schus, uti skönsta win- och drickes-glas, at förtiga flera bråkligheter.

Hos Herr Thorton, boende wid westra hamnen och repare-banen, finnes lius-talg. Utsäwen gifwes tillkänna, at i des meubel-bod, belägen på Konungs-gatan uti Bokbindaren Lorens Ahlgrens hus, äro en hop wackra meubler, samt allehanda små nippor, tjenlige för bågge könen, til salu. De, som hafwa sådana waror at förbytra, och täckas antingen mot contant, eller qwitto til försälning insätta, måle sig an i samma bod.

Sedan Surbrunnen wid Carls port blifwet arsentligen förbättrad, gifwer Stads-Physicus, Herr Doctor Joh. Schröder härmed tillkänna, at första Bruns-prädikan sker den 12 dennes.

Til salu angifwes en gård i Masthugget på brede wägen, bestående af twänne tapiserade wänings-rum, utom kök, källare och wind: om köpet yrar sig Sjötuls-Bisiteuren, Olof Ekelom, boende i samme gård.

En wiß person söker antingen Inspectors- eller skrifware-befälning, eller annan hederlig tjenst hos något Herrskap här i Staden. När-mare underrättelse sökes och gifwes hos Herrman Arfwidson på gamla Hwarfwet.

Hos Madame Bagge på Källaren finnes hweste-mjöl, malet på Norköpings stål-qwarnar.

* * * *

Bihang

af

Göteborgska

Magasinet.

Lördagen, den 11 Junii, 1763.

Förslag at förena Scholor och Werkstäder.

Det är beklageligt, at wåre Scholä-pistlar hafwa gemenligen affky och wederwilja för handtwerk: en sak, som ofta röjer sig genom oerfarenhet, och brister undertiden ut i slagsmål, imellan Handtwerkarnes Läro-gossar och de förenämnde. Jag nekar icke, at ju samme osmak kan på flera ställen wara grundad. Mästaren är ej sålän nödsakad, at resa bort i sin angelägenhet, och öfwerlemnar werkstaden åt en Gesäll, hwilken, efter Cannibalske smaken, pryglar sine Lärogossar, ehuru de putsa des skor, och i alla mål förordra commando. Hwad under, om ådlare sinnen ledsna därwid? Hwad större billighet, hos

Na

hos